

Sosiaali- ja
terveysministeriö

HE työeläkelakien ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamiseksi

Outi Aalto ja Eva Aalto

10.10.2023

Sisältö

- Muutetaan 8 lakia
 - Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta
 - Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta
 - Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta
 - Laki merimieseläkelain muuttamisesta
 - Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta
 - Laki Eläketurvakeskuksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta
 - Laki maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 5 ja 54 §:n muuttamisesta
 - Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain muuttamisesta (vain teknisiä muutoksia)

Sähköisen työeläkeotteen käytön edistäminen

- **Esitys:** Jos työntekijä valitsee sähköisen työeläkeotteen, kirjallista työeläkeotetta ei anneta. Kirjallisen työeläkeotejakelun piirissä olevalle lähetettäisiin jatkossa kirjallinen työeläkeote kolmen vuoden kuluttua joko siitä, kun hänelle on viimeksi lähetetty kirjallinen työeläkeote tai siitä, kun hän on viimeksi katsonut sähköisen työeläkeotteen verkkopalvelussa.
- **Tavoite:** Lisätä sähköisen työeläkeotteen käyttöä. Kun kirjallisen työeläkeotejakelun piirissä oleva henkilö käy katsomassa sähköisen työeläkeotteen, hänet poimittaisiin uuden kirjallisen työeläkeotteen lähetyslistalle aikaisintaan kolmantena kalenterivuonna sähköisen työeläkeotteen katsomisesta.
- TyEL 75 a § 1, 2 ja 4 mom., 75 c § 2 mom. (vastaavat YEL, MyEL ja MEL), JueL 115 § 2 mom.

Eläkeikärajojen vahvistaminen vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneille

- **Esitys:** Syksystä 2026 alkaen annettavat, syntymävuosiluokkakohtaisia eläkeikärajoja (= alin vanhuuseläkeikä, osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen alaikäraja ja työuraeläkkeen alaikäraja) koskeva asetustavoite voitaisiin antaa enintään kuukautta nykyisen sääntelyä sallimaa myöhemmin. Kunakin syksynä ikärajoista annettava asetustavoite tulisi siten antaa viimeistään kuukautta ennen sen vuoden alkamista, jona asetusta sovelletaan (viimeistään marraskuussa). Takaraja olisi muutoksen jälkeen sama kuin seuraavana vuonna soveltuva elinaikakerrointa koskevan asetuksen antamisen takaraja.
- **Tavoite:** Muutos varmistaisi sen, että eläkeikärajoja koskeva asetustavoite vuosittain ehdittäisiin antaa säädetyssä ajassa. Nykyinen asetuksen antamisen takaraja on havaittu liian kireäksi tarvittavien tilastotietojen saatavuuden näkökulmasta.
- TyEL 83 §:n 5 mom., YEL 76 § 3 mom., MYEL 78 § 3 mom., MEL 88 § 3 mom. ja JUEL 95 § 3 mom.

Rahastointirajan muutos (TyEL 175 § ja MEL 156 §)

- **Esitys:** Eläkelaitos ei vastaisi työkyvyttömyyseläkkeestä siltä osin kuin eläkelaitoksessa vakuutetut tämän lain alaiset työansiot tilapäisen työnantajan osalta tai muun työnantajan saman vakuutuksen osalta alittaisivat 6 662,23 euroa pykälän 1 momentissa mainittuina kahtena kalenterivuonna.
 - Ansioraja nykyisin 2 094,45 €
 - Ansiorajan alle jäävä eläketurva kustannettaisiin kuten nykyisinkin TyEL-MEL-eläkelaitosten kesken yhteisesti.
- **Tavoite:** Korottaa säädettyä ansiorajaa niin, että se ulottuisi hieman pidempiin, keskimäärin muutaman kuukauden työsuhteisiin. Ansiorajan korottamisen tavoitteena on ottaa huomioon työnantajan rajalliset vaikutusmahdollisuudet työntekijöiden työkyvyttömyysriskiin lyhyissä työsuhteissa sekä keventää rahoituksen toimeenpanoa.

ETK:n valvonnan oikeus saada Oy-yrittäjiä koskevia tietoja Verohallinnolta

- **Esitys:** ETK saisi YEL-valvontaa varten Verohallinnolta joukkotietoina tiedot osakeyhtiöyrittäjistä.
- **Tavoite:** Lisättäisiin Eläketurvakeskuksen edellytyksiä valvoa osakeyhtiömuotoisia yrittäjiä.
 - Nykylain nojalla ETK saa joukkotiedot elinkeinoyhtymien osakkaista ja liikkeen- ja ammatinharjoittajista, mutta nykylaki ei mahdollista joukkotietojen saamista yrittäjistä, joiden yritystoiminta tapahtuu osakeyhtiömuodossa.
 - Tiedonsiirto koskisi arviolta 200 000 – 400 000 osakasta, tietojen rajauksen jälkeen ETK ottaisi yhteyttä noin 3000 yrittäjään.

YEL 151 § 2 mom., uusi 4 kohta

Apurahansaajien työtulon tarkistaminen

- **Esitys:** Koska MYEL-työtuloa ei nykyisin voi tarkistaa kesken vakuutuskauden, työskentely ja siihen liittyvä sosiaaliturva eivät kohdennu oikea-aikaisesti silloin, kun apurahansaajan työskentelyssä tapahtuu olennaisia muutoksia kesken vakuutuskauden. Tällaisissa tilanteissa MATAL-vakuutus ei välttämättä ole voimassa työskentelyn jatkuessa aiottua pidempään. Maatalousyrittäjän eläkelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että apurahansaajalle vahvistettu MYEL-työtulo voitaisiin tietyin edellytyksin tarkistaa kesken vakuutuskauden, kun apuraha on myönnetty vähintään 12 kuukaudeksi. Myös MATAL-vakuutus tarkistettaisiin vastaavalle kaudelle.
- **Tavoite:** Apurahansaajien sosiaaliturvajärjestelmän kehittäminen pitkien apurahakausien aikana siten, että työskentely ja siihen liittyvä sosiaaliturva kohdentuvat oikein tilanteissa, joissa työskentely muuttuu olennaisesti.
- MYEL 10 c §, 10 d §, 10 g § (uusi), MATAL 5 § ja 54 §

ETK:n tilasto-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan tiedonsaanti

- **Esitys:** Eläketurvakeskuksesta annetun lain 4 §:n 1 momentissa säädetään niistä tahoista, joilta Eläketurvakeskuksella on oikeus saada tietoja tilasto-, tutkimus- ja kehittämistoimintaansa varten sekä tähän tarkoitukseen luovutettavista tiedoista. Säännös ehdotetaan uudistettavaksi siten, että luovutettavista tiedoista säädettäisiin aiempaa täsmällisemmin. Tietoja luovuttaviin tahoihin ehdotetaan lisättäväksi verohallinto, Finanssivalvonta, Digi- ja väestötietovirasto ja Potilasvakuutuskeskus.
- **Tavoite:** Säännös olisi aiempaa täsmällisempi ja turvaisi Eläketurvakeskuksen tilasto-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan tarvitsemien tietojen saannin. Merkityksellistä on erityisesti se että, ETK saisi tietoja verohallinnon tulorekisteristä. Esityksessä otetaan huomioon EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimukset.
- Eläketurvakeskuksesta annetun lain 4 §:n 1 mom.

Teknisiä muutoksia ja korjauksia

- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019, tiedonhallintalaki) tuli voimaan 1.1.2020
 - Tiedonhallintalain 5 luvussa säännellään teknisistä rajapinnoista ja katseluyhteyksistä.
 - Lain tarkoituksena on korvata tarve säätää viranomaisten välisistä teknisistä käyttöyhteyksistä erikseen erityislainsäädännössä.
 - Vanhentuneet teknistä käyttöyhteyttä koskevat etuuslakien säännökset kumotaan
- Pieniä korjauksia lakiin valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta

Aikataulu

- Voimaantulo
 - Lakimuutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2024

Lisätietoja:
Outi Aalto, Puh. 0295 63198

Sosiaali- ja
terveysministeriö